

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DERS ÇALIŞMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

(Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Örneği)

Arş. Gör. Erdal BAY
Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, EPÖ ABD.

Arş. Gör. M. Nur TUĞLUK
Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi ABD.

Yar. Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN
.Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, PDR ABD.

Özet

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin motivasyon, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme becerisine sahip olma durumlarının, cinsiyet, sınıf, öğretim şekli ve anabilim dalı değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmanın evrenini, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi öğrencileri, örneklemini ise farklı anabilim dalları birinci ve son sınıflarında, 2002-2003 öğretim yılında öğrenim gören 773 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan, beşli likert tipi 26 sorudan oluşan, dereceleme ölçeğiyle toplanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizinde, %, 't' testi, 'r' korelasyon ve varyans analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda, cinsiyet değişkenine göre öğrenciler arasında ders çalışma becerilerine sahip olma açısından bir farklılık bulunmamıştır. Sınıf değişkenine göre de son sınıf öğrencileri lehine ($p<0.05$) anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğretim şekli değişkenine göre ise zaman yönetimi boyutunda birinci öğretim öğrencileri lehine ($p<0.05$) anlamlı farklılıklar görülmüştür. Öğrenim görülen anabilim dalları açısından da farklı anabilim dallarında öğrenim gören öğrenciler arasında ($p<0.05$) anlamlı farklılıklar görülmüştür. Ders çalışmaları ilgili boyutlar arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Anahtar sözcükler : Ders çalışma becerisi, motivasyon, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma

ANALYSIS OF UNDERGRADUATE STUDENT'S STUDY SKILLS

Absract

In this research, it was conducted to examine if there is a meaningful difference regarding the students motivation, time management, preparation for the examination and their score of examination anxiety management according to sex, classroom, education manner and varieties of discipline. The sample of this study consists of 773 freshmen and senior students of different disciplines. The information about the ability to study was gathered through a questionnaire developed by resarchers, which consists of 26 questions in five of likert type. In the statistical analysis of the data gathered, percentage, "t" test, 'r' correlation, and the analysis of variance were used. Based on this finding, there was not any statistical difference among female and male students. The reason for the seniors' superiority to the freshmen was the positive influence of their school. Depending on they were daytime or evening class students, the reason for the latter's better time management was that the former. The difference depending on the discipline was the different structure of each and every department. There has been found a kind of positive relation between dimensions of studies.

Key Words: The ability to study, motivation, time management, preparation for the examination

GİRİŞ

Eğitim öğretim sürecinin sonunda, öğrencilerin başarısız olması, eğitime yapılan harcamaların önemli bir bölümünün boşa gitmesine neden olurken, öte yanda da toplumun istediği insan gücünün yetişmeyeceği endişesini de kuvvetlendirmektedir. Öğrencilerin başarısızlığının yalnızca eğitim boyutu ile sınırlı kalmadığı, çok daha geniş etkilerinin olduğu görülmektedir. Günümüzde de, öğrencilerin okul başarısızlıkları her geçen gün daha da büyüyen bir sorun haline geldiği görülmektedir. Öğrenci başarısızlıklarının altında yatan en büyük nedenlerden birinin, ders çalışma beceri ve tutumlarının yetersizliği olduğu belirtilmektedir (Küçükahmet, 2000).

Ders çalışma becerileri, öğrencinin motivasyonundan ve zamanı tam ve doğru kullanmasından etkilenmektedir. Motivasyon, öğrencinin, belli bir öğrenme durumuna ne kadar zaman harcamak isteği olarak tanımlanmaktadır. Motivasyon, okuldaki öğrenci davranışlarının yönünü, şiddetini ve kararlılığını belirleyen en önemli güç kaynaklarından biridir. Yeterince güdülenmiş bir öğrenci öğrenmeye hazır hale gelmiş ve öğrenme için zaman ayırmaya istekli demektir. Öğrencinin öğrenme için ayrılan zamanı tam olarak kullanması, bu zaman ötesinde çalışmayı isteyip istememesi, çalışma koşullarındaki zorluk, engellemelere karşı direnci ve başarısızlık karşısındaki yılgınlık göstermesi de öğrenmeyi etkileyen etmenlerdir (Fidan, 1996). Öğrencilerin okul başarıları ile ilgili yapılan birçok araştırmada (Mitchell ve Pietkowska, 1974; Ringness, 1965; Ugurogu ve Walberg, 1979), motivasyon ile başarı arasında pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir (Akt: Öncü, 2000).

Her ne kadar başarı ile motivasyon arasında ilişki olsa da, başarılı olmanın yolu zamanını tümünü çok çalışarak geçirmekten değil, etkili çalışmaktan geçmektedir. Etkili çalışmak ise, zamanı, amaçlara ve önceliklere göre programlı olarak kullanmak demektir (Baltaş, 1994). Zaman yönetimi, belli bir süreyi en verimli şekilde kullanmayı, zamanı kontrol etmeyi öngörür. Herkes aynı miktarda zamana sahiptir. Bazıları aynı zaman süresi içinde çok fazla iş üretirken, bazıları kararsızlık, sorumsuzluk, hedeflerin belirsizliği, erteleme, aşırıya kaçan iletişim gibi zaman tuzaklarına takılır (Efil, 2000). Zamanı verimli şekilde kullanmanın ön şartı, çalışma saatlerinin bir programa bağlanmasıdır (Yılmaz, 1997).

Yapılan araştırmalarda, (Agnew, Slate, Jones & Agnew, 1993; Elliot, Godshall, Shrout, & Witty, 1990; Jones, Green, Mahan, & Slate, 1993; Jones, Slate, & Kyle, 1992; Jones et al., 1994; Jones, Slate, & Marini, 1995; Kleijn, Van der Ploeg, & Topman, 1994; Onwuegbuzie, Slate & Schwartz, 2001; Yip & Chung, 2002; Kaya, 1995; Atılğan, 1998; Karapınar, 2000) öğrencilerin çalışma alışkanlıkları ve çalışma becerileri ile akademik başarıları arasında pozitif ilişki bulunmuştur.

Öğrenci başarılarının değerlendirilmesinde sınavlar önemli bir yere sahiptir. Sınavlara hazırlanmak ise, düzenli olarak derslere çalışmaktan, öğrenilmiş konuların tekrar edilmesinden geçmektedir (Tan, 1992). Hedl (1972), Sarason (1980), Spielberger ve Trent ve Maxwell (1980), Gençdoğan (2002) ve Hancock (2001) yaptıkları araştırmalarda, sınav kaygısının, fiziksel ve psikolojik açıdan olumsuz davranışların ortaya çıkmasına yol açtığını belirlemişlerdir. Öğrenciler, sınav kaygısının rahatsız edici fiziksel etkilerinden kaçınmak için sınav sırasında kaygılarını bastırabilirler (Rubenzer,1988). Sınav kaygısı, öğrencinin başarısını da olumsuz olarak etkileyebilir (Hill& Wigfield, 1984). Sınav kaygısı, “sınavın bir an önce bitmesini istemek” gibi geçiştirmeci tepkilere yol açabildiği gibi, sınava ilişkin tutum ve çabalarında da bitkinliğe, ani duygusal çıkışlara veya aşırı fiziksel tepkilere veya depresif belirtilere yol açabilir (Rubenzer,1988).

Öğrencilerin başarısızlığının, sadece öğrenciyi ilgilendirmediği gibi, bir çok faktörden de etkilendiği görülmektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin başarıları üzerinde, ders çalışma becerilerinin, motivasyonun, zaman yönetiminin, sınavlara hazırlanmanın ve sınav kaygısı ile baş edebilmenin etkilerinin belirlenmesi gerekmektedir.

Problem

Bu araştırmada, öğrencilerin motivasyon, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme becerisinin, cinsiyet, sınıf, öğretim şekli ve öğrenim görülen anabilim dalına göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Alt problemler

1. Öğrenciler arasında, cinsiyet, sınıf düzeyi, öğretim şekli, öğrenim görülen anabilim dalı değişkenlerine göre, motivasyon; zaman yönetimi; sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla başa çıkabilme becerileri ve ders becerileri açısından bir farklılık var mıdır?
2. Ders çalışma becerileri boyutları arasında da bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Evren ve örneklem

Araştırmanın evrenini, 2002-2003 eğitim-öğretim yılında Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 9599 öğrenci, örneklemini ise farklı anabilim dallarındaki birinci ve son sınıfta öğrenim gören 773 öğrenci oluşturmaktadır.

Tablo 1. Evren ve örneklem dağılımı

		Evren	Örneklem	
		n	n	%
Bölüm	Okul öncesi	437	97	22
	Türkçe	816	160	19
	İngilizce	801	168	20
	Müzik	190	54	28
	Bilgisayar	126	36	28
	Rehberlik	224	61	27
	Orta Ö. Mat.	297	37	12
	Felsefe	254	41	16
	İlk. Ö. Mat.	825	119	14
	Toplam	3970	773	19
Cinsiyet	Erkek	5294	432	8.1
	Kız	4170	341	8.1
	Toplam	9464	773	8.1
Ö. şekli	Birinci Öğretim	6402	547	8.5
	İkinci Öğretim	3062	226	7.3
	Toplam	9464	773	8.1
Sınıf	Birinci Sınıf	2181	401	18
	Dördüncü sınıf	2150	372	17
	Toplam	4331	773	17

Veri toplama aracı

Ders çalışma becerileri ile ilgili bilgiler, araştırmacılar tarafından hazırlanan 26 sorudan oluşan 5'li likert tipi dereceleme ölçeği ile toplanmıştır. Ölçek, motivasyon, zaman yönetimi ve sınav hazırlanma-sınav kaygısı olmak üzere toplam üç boyuttan meydana gelmiştir. Motivasyon boyutu, 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 ve 11. sorulardan oluşmuştur. Motivasyon boyutunda alınabilecek puanlar 11 ile 55 arasında değişmektedir. Zaman yönetimi boyutu, 12,13,14,15,16,17 ve 18. sorulardan oluşmuştur. Zaman yönetimi boyutunda alınabilecek puanlar 7 ile 35 arasında değişmektedir. Sınav hazırlanma-sınav kaygısı boyutu, 19,20,21,22,23,24,25 ve 26. sorulardan oluşmuştur. Sınav hazırlanma-sınav kaygısı boyutunda alınabilecek puanlar 8 ile 40 arasında değişmektedir. Puanlar artıkça her bir boyuta ilişkin beceri artmaktadır. Ayrıca tüm boyutlardan alınan puanların toplamından elde edilen ders çalışma becerisi toplam puanı artıkça da ders çalışma becerisinin olumlu yönde arttığı kabul edilmiştir.

Ankete ilişkin, yapılan ön uygulamalar sonucunda, madde iç tutarlılığına ilişkin yapılan Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.89 bulunmuştur. Son şekli verilen dereceleme ölçeği belirlenen örneklem grubuna uygulanmıştır. Verilerin analizinde, yüzde, 't' testi ve varyans analizi teknikleri kullanılmış olup bu analizler bilgisayarda SPSS for Windows 10.00 Release paket istatistik programı ile yapılmıştır.

Bulgular

Araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin, ders çalışma becerilerine sahip olma puanları, cinsiyet, ana bilim dalı, sınıf ve öğretim şekli değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır.

1)Cinsiyet açısından ders çalışma becerilerine sahip olma ile ilgili bulgular

Kız ve erkek öğrenciler arasında, "motivasyon", "zaman yönetimi", "sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısı" ve "ders çalışma becerisi" toplam puanları açısından farklılık olup olmadığını belirlemek için t testi uygulanmış ve bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin ders çalışma becerilerine sahip olma puanları ile ilgili ortalama, standart sapma ve “t” değerleri

olma puanları ile ilgili ortalama, standart sapma ve “t” değerleri	Cinsiyet	\bar{X}	S.S.	t
Motivasyon becerileri	Erkek ¹	35.78	6.90	0.03
	Kız ²	35.79	7.31	
Zaman yönetimi becerileri	Erkek	24.81	6.55	1.53
	Kız	24.06	6.82	
Sınavlara Hazırlanma becerileri	Erkek	10.83	2.80	1.28
	Kız	11.09	2.84	
Ders çalışma becerisi toplam puanları	Erkek	71.42	12.31	0.61
	Kız	70.95	13.46	

S.D. = 771

p>0.05 anlamsız

⁽¹⁾ n = 432⁽²⁾ n = 341

Tablo 2 incelendiğinde, kız ve erkek öğrenciler arasında, motivasyon, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme becerilerine sahip olma puan ortalamaları açısından bir farklılık olup olmadığına yönelik olarak yapılan t testi sonucu, kız ve erkek öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Bu bulgu, erkek öğrenciler ile kız öğrencilerin ders çalışma becerileri ile ilgili olarak aralarında fark olmadığını göstermektedir.

2) Sınıf düzeyine göre ders çalışma becerilerine sahip olma puanları ile ilgili bulgular

Birinci sınıf ve son sınıf öğrencilerinin, “motivasyon”, “zaman yönetimi”, “sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme” ve “ders çalışma becerisi toplam puanları” açısından aralarında fark olup olmadığını belirlemek için t testi uygulanmış ve bulgular Tablo 3’de verilmiştir

Tablo 3. Sınıf düzeyi açısından öğrencilerin ders becerilerine sahip olma puanlarına ilişkin ortalama, standart sapma ve ‘t’ değerleri

	Sınıf	\bar{X}	S.S.	t
Motivasyon becerileri	1.sınıf ¹	35.35	7.35	1.743**
	4.sınıf ²	36.25	6.86	
Zaman yönetimi becerileri	1.sınıf	23.16	6.50	5.35*
	4.sınıf	25.71	6.69	
Sınavlara hazırlanma becerileri	1.sınıf	10.62	2.69	3.68*
	4.sınıf	11.36	2.92	
	4.sınıf	26.08	5.13	
Ders becerileri toplam puanları	1.sınıf	69.14	12.96	4.53*
	4.sınıf	73.33	12.62	

S.D.= 771

(*) p<0.05 anlamlı

⁽¹⁾ n= 401⁽²⁾ n=372

(**) p<0.10 anlamlı

Tablo 3 incelendiğinde, sınıf düzeyi açısından öğrenciler arasında, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme becerileri ile ders çalışma becerileri toplam puanlarına göre farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak yapılan istatistiksel analizler sonucunda, son sınıf öğrencileri lehine anlamlı

faklılıklar bulunmuştur. Son sınıf öğrencilerinin ders çalışma becerilerine birinci sınıf öğrencilerinden daha fazla sahip oldukları görülmektedir.

Tablo incelenmeye devam edildiğinde, sınıf düzeyine göre öğrencilerin motivasyon becerileri açısından, son sınıf öğrencileri lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Yani son sınıf öğrencilerinin motivasyonla ilgili becerilere birinci sınıf öğrencilerinden daha fazla sahip oldukları saptanmıştır.

3) Öğretim şekli değişkenine göre ders çalışma becerilerine sahip olmaya ilişkin bulgular

Birinci öğretim ve ikinci öğretim öğrencileri arasında, “motivasyon”, “zaman yönetimi”, “sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme” ve “ders çalışma becerisi toplam puanları” açısından farklılık olup olmadığını belirlemek için t testi uygulanmış ve bulgular Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretim şekli değişkenine göre ders çalışma becerilerine sahip olma puanlarına ilişkin x. standart sapma ve ‘t’ değerleri

	Öğretim şekli	\bar{X}	S.S	t
Motivasyon becerileri	I. Öğretim ¹	35.80	6.98	0.126
	II. Öğretim ²	35.73	7.49	
Zaman yönetimi becerileri	I. Öğretim	24.69	6.62	1.93*
	II. Öğretim	23.66	6.88	
Sınavlara hazırlanma becerileri	I. Öğretim	11.07	2.80	1.49
	II. Öğretim	10.74	2.88	
Genel olarak ders becerileri	I. Öğretim	71.58	12.60	1.39
	II. Öğretim	70.15	13.76	

S.D. = 771 (*) p<0.05 anlamlı
(¹) n= 547 (²) n =226

Örnekleme alınan öğrenciler arasında, öğrenim gördükleri öğretim şekline göre ders çalışma becerilerine sahip olma durumlarına ilişkin olarak yapılan istatistiksel analizler sonucunda, zaman yönetimi becerilerine sahip olma açısından gündüz öğrenim gören öğrenciler lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunurken diğer becerilere sahip olma düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Zaman yönetimi ile ilgili becerilere birinci öğretim öğrencilerinin ikinci öğretim öğrencilerinden daha fazla sahip oldukları gözlenirken, diğer boyutlarda öğrenciler arasında fark olmadığı görülmektedir.

4) Öğrenim görülen anabilim dalları açısından ders becerilerine sahip olma ile ilgili bulgular

Farklı anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin, “motivasyon”, “zaman yönetimi”, “sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme” ve “ders çalışma becerisi toplam puanları” açısından aralarında farklılık olup olmadığını belirlemek için varyans analizi tekniği uygulanmış ve Tablo 5’de aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ve Tablo 6’da varyans analizi sonuçları verilmiştir

Tablo 5. Öğrenim görülen anabilim dalına göre öğrencilerin ders çalışma becerilerine sahip olma puanlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

	Anabilim dalı	\bar{X}	S.S
Motivasyon Becerileri	İngilizce 1	34.35	6.95
	Türkçe 2	37.02	7.64
	Bilgisayar 3	35.02	6.91
	Okul öncesi 4	36.44	7.50
	Müzik 5	38.40	6.86
	Rehberlik 6	34.32	6.37
	İlk. Mat 7	34.87	6.72
	Felsefe 8	36.82	6.46
	Orta Matematik 9	36.35	6.59
Zaman yönetimi Becerileri	İngilizce	23.32	6.61
	Türkçe	25.21	6.67
	Bilgisayar	25.77	6.52
	Okul öncesi	24.12	7.01
	Müzik	24.68	6.92
	Rehberlik	24.00	6.91
	İlk. Mat	22.49	6.30
	Felsefe	29.19	5.72
	Orta Matematik	26.05	5.04
Sınavlara hazırlanma ve Sınav kaygısı	İngilizce	11.05	2.66
	Türkçe	11.24	2.90
	Bilgisayar	11.11	2.62
	Okul öncesi	10.83	2.93
	Müzik	10.70	2.91
	Rehberlik	11.04	3.04
	İlk. Mat	10.31	2.77
	Felsefe	11.92	2.69
	Orta Matematik	11.10	2.66
Genel olarak ders çalışma becerileri	İngilizce	68.74	12.61
	Türkçe	73.48	12.52
	Bilgisayar	71.91	11.59
	Okul öncesi	71.40	14.61
	Müzik	73.79	13.28
	Rehberlik	69.37	12.78
	İlk. Mat	67.68	12.48
	Felsefe	77.95	11.24
	Orta Matematik	73.51	11.12

(1)n=168

(2)n=160

(3)n=36

(4)n=97

(5)n=54

(6)n=61

(7)n=119

(8)n=41

(9)n=37

Tablo 6. Öğrenim görülen anabilim dalına göre öğrencilerin ders çalışma becerilerine sahip olma puanları arasındaki farklılıklara ilişkin varyans analizi değerleri

		Kareler toplamı	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kare	F değeri
Motivasyon becerileri	Gruplar arası	1307.421	8	163.42	3.289*
	Gruplar içi	37961.20	764	49.68	
	Toplam kareler	39268.629	772		
Zaman yönetimi	Gruplar arası	1865.85	8	43.127	5.40*
	Gruplar içi	32948.802	764	13.737	
	Toplam kareler	34814.657	772		
Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısı	Gruplar arası	109.898	8	13.737	1.731**
	Gruplar içi	6061.770	764	7.934	
	Toplam kareler	6171.669	772		
Toplam puan	Gruplar arası	5979.325	8	747.416	4.612*
	Gruplar içi	123804.1	764	162.047	
	Toplam kareler	129783.5	772		

(*) p<0.05

(**) p<0.10

Tablo 6 incelendiğinde, öğrenim görülen anabilim dallarına göre, ders becerilerine sahip olma puan ortalamaları açısından farklılığa ilişkin varyans analizi sonucu, “sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısı”na ilişkin varyans değeri ve “motivasyon becerileri”, “zaman yönetimi” ve “toplam puanlara” ilişkin varyans değerleri önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgular, öğrencilerin ders çalışma becerilerinin, anabilim dallarına göre farklılaştığını göstermektedir.

Bu farklılığın hangi anabilim dallarındaki öğrencilerden kaynaklandığını belirlemek için LSD (Least Significant Difference / En Küçük Ortalama Fark) uygulanmış ve bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğrenim görülen anabilim dallarına göre öğrencilerin ders çalışma becerilerine sahip olma puanlarına ilişkin farklılıklar ile ilgili lsd testi bulguları

sahip olma puanlarına ilişkin farklılıklar ile ilgili lsd testi bulguları Ders çalışma becerileri alt boyutları	Anabilim dalları		Ortalamalar arası fark
Motivasyon	Türkçe	İngilizce	2.667*
	Okul öncesi	İngilizce	2.086*
	Müzik	İngilizce	4.050*
	Felsefe	İngilizce	2.472*
	Türkçe	Rehberlik	2.697*
	Türkçe	İlköğretim mat.	2.151*
	Müzik	Bilgisayar Öğr.	3.37 *
	Müzik	Rehberlik	4.079*
	Müzik	İlköğretim mat.	3.533*
Zaman yönetimi	Türkçe	İngilizce	1.891*
	Bilgisayar Öğr.	İngilizce	2.450*
	Felsefe	İngilizce	5.867*
	Ortaöğretim mat.	İngilizce	2.726*
	Türkçe	İlköğretim mat.	2.723*
	Felsefe	Türkçe	3.976*
	Bilgisayar Öğr.	İlköğretim mat.	3.282*
	Felsefe	Bilgisayar Öğr.	3.417*
	Felsefe	Okul öncesi	5.071*
	Müzik	İlköğretim mat.	2.189*
	Felsefe	Müzik	4.509*
	Felsefe	Rehberlik	5.195*
	Felsefe	İlköğretim mat.	6.699*
	Ortaöğretim mat.	İlköğretim mat.	3.558*
	Ortaöğretim mat.	Felsefe	1.489*
Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme	İngilizce	İlköğretim mat.	0.748*
	Türkçe	İlköğretim mat.	0.932*
	Felsefe	Okul öncesi	1.091*
	Felsefe	Müzik	1.223*
	Felsefe	İlköğretim mat.	1.615*
Ders becerileri toplam puanları	Türkçe	İngilizce	4.743*
	Müzik	İngilizce	5.052*
	Felsefe	İngilizce	9.207*
	Ortaöğretim mat.	İngilizce	4.769*
	Türkçe	Rehberlik	4.110*
	Türkçe	İlköğretim mat.	5.806*
	Felsefe	Türkçe	4.463*
	Felsefe	Bilgisayar Öğr.	6.034*
	Okul öncesi	İlköğretim mat.	3.720*
	Felsefe	Okul öncesi	6.549*
	Müzik	İlköğretim mat.	6.115*
	Felsefe	Rehberlik	8.57*

	Felsefe	İlköğretim mat.	10.270*
	Ortaöğretim mat.	İlköğretim mat.	5.832*

(*) p<0.05 anlamlı

Tablo 7'deki bulgular incelendiğinde, motivasyon becerileri açısından, Müzik ve Türkçe anabilim dalı öğrencilerinin ortalamalar arası farkının diğer anabilim dallarından daha yüksek olduğu; zaman yönetimi ile ilgili ortaöğretim tezsiz yüksek lisans programında öğrenim gören, Matematik ve Felsefe anabilim dalı öğrencilerinin diğer anabilim dallarından olumlu yönde farklılaştığı; sınavlara hazırlanma-sınav kaygısı boyutlarında, ortaöğretim Felsefe ve Türkçe anabilim dalı öğrencilerinin diğer anabilim dalı öğrencilerinden olumlu yönde farklılaştığı; ders becerileri toplam puanları açısından da Müzik, Felsefe, Matematik ve Türkçe anabilim dalı öğrencilerinin diğer anabilim dalı öğrencilerinden daha yüksek puanlara sahip oldukları görülmektedir.

5- Ders çalışma becerileri boyutları arasındaki ilişkilerle ilgili bulgular

Öğrencilerin ders çalışma becerileri boyutları arasında ilişki olup olmadığına yönelik olarak korelasyon analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Ders çalışma becerileri boyutları arasındaki ilişkilerle ilgili korelasyon analizi ile ilgili bulgular

	1	2	3
1 Motivasyon	-		
2 Zaman yönetimi	0.388*	-	
3 Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısı	0.291*	0.402*	-
n=773			(*) P<0.01 anlamlı

Tablo 8'deki veriler incelendiğinde, ders çalışma becerileri boyutları arasında ilişkilerin tamamının istatistiksel açıdan anlamlı ve pozitif olduğu (p<0.01) görülmektedir. Bu bulgular, öğrencilerin motivasyonları arttıkça, zamanı etkili biçimde kullanabilme ve sınavlara hazırlanabilme ve sınav kaygısı ile etkili biçimde başa çıkabilme becerisinin artmakta olduğunu göstermektedir.

Tartışma

Ders çalışma becerilerine sahip olma açısından kız ve erkek öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Kız ve erkeklerin ders çalışma becerisi açısından aynı düzeyde oldukları söylenebilir. Sınıf değişkenine göre, son sınıf öğrencilerinin ders çalışma becerilerinin, birinci sınıf öğrencilerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum, son sınıf öğrencilerinin mezun olma kaygılarından dolayı, ders çalışma becerisi yönünden olumlu yönde etkilendikleri ile açıklanabilir. Bunun yanı sıra son sınıf öğrencilerinin okul kültürünü daha iyi tanımış ve benimsemiş olabileceği faktörü de göz önünde bulundurulabilir.

Öğretim şekli değişkenine göre, öğrenciler arasında sadece zaman yönetimi boyutunda birinci öğretim öğrencileri lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. İkincil öğretim öğrencilerinin, gündüz zamanlarını verimli kullanamadıkları ve bunun nedenlerinin saptanması gerektiği düşünülmektedir.

Öğrenim görülen anabilim dalına göre de öğrenciler arasında farklılıklar bulunmuştur. Öğrenim görülen anabilim dalları açısından bakıldığında, motivasyon boyutunda, Müzik anabilim dalı öğrencilerinin diğer anabilim dalı öğrencilerinden daha yüksek motivasyona sahip olduğu görülmektedir. Müzik anabilim dalı öğrencilerinin bu

anabilim dalına özel yetenek sınavı sonucunda isteyerek gelmiş olmaları ve derslerin uygulamalı olması ve bu yüzden öğrencilerin düzenli çalışmak zorunda olmalarının bu sonuçların ortaya çıkmasında etkili olduğu söylenebilir. Ayrıca, anabilim dalları açısından bu farklılıkların ortaya çıkmasında her anabilim dalının kendine özgü yapısının olmasının etkili olduğu söylenebilir.

Zaman yönetimi konusunda da, ortaöğretim tezsiz yüksek lisans Felsefe ve Matematik anabilim dalı öğrencilerinin daha yüksek puana sahip olduğu görülmektedir.

Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısı boyutlarında da, ortaöğretim tezsiz yüksek lisans Felsefe ve Matematik anabilim dalı öğrencilerinin diğer anabilim dalı öğrencilerinden daha iyi durumda oldukları görülmektedir. Ancak alınan puanlar alınabilecek en yüksek puanla karşılaştırıldığında tüm öğrencilerin bu konuda büyük sorunlar yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Barbara (2003) tarafından yapılan bir araştırmada da öğrencilerin sınav kaygısı konusunda kendi düzeylerini düşük olarak değerlendirdikleri saptanmıştır. Öğrencilerin ‘sınavlara bir gün önce çalışırım’ sorusuna % 65 oranında katıldıkları görülmektedir. Öğrencilerin sınavlara bir gün kala çalışmaları, konuların yetiştirmemesine ve eksik öğrenmelerine neden olduğu için sınav öncesi kaygı düzeyinin de yüksek çıkmasına neden olduğu düşünülebilir.

Ders çalışma becerileri boyutları arasında da pozitif yönde ($p<0.01$) anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin ders çalışma becerileri konusunda eksikliklerinin olduğu görülmektedir. Burada öğrencilere eğitimin ilk kademelerinden itibaren ders çalışma becerileri konusunda gerekli rehberlik faaliyetlerinin yapılması önerilebilir. Ayrıca öğrencilerin sınav kaygısını gidermede yardımcı olabilecek olan, stresle başa seminerleri verilebilir. Bunun yanında üniversiteye yeni başlayan öğrencilere eğitsel rehberlik ile ilgili etkinliklerin yapılması da önerilebilir .

KAYNAKLAR

- AGNEW, N. C., SLATE, J. R., JONES, C. H., & AGNEW, D. M. (1993). Academic Behaviors as a Function of Academic Achievement, Locus of Control, and Motivational Orientation. **NACTA Journal**, 37, 24-27+
İnternette 21 Ocak 2003’de EBSCO veritabanından (Academic Search Premier) alınmıştır: <http://www.ebsco.com>.
- ATILGAN, M., (1998). ‘Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarıyla Akademik Başarılarının Karşılaştırılması’. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). **Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**.
- BALTAŞ A. (1994). **Öğrenmede ve Sınavlarda Üstün Başarı**. 9. basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- BARBARA, F.(2003). High School Students Education Academic Achievement. American Secondary Education, Vol. 31, Issue 2, p8, 19p
- CHUNG, O., YİP M. (2002). Relation of Study Strategies to The Academic Performance of Hong Kong University Students. Psychological Reports, Vol. 90, Issue 1,p. 338, 3p.
- EFİL, İ. (2000). **Zaman Yönetimi**. (Ed: L. Küçükahmet) **Sınıf yönetimi**. Ankara: Nobel yay., s.81-83.
- ELLIOT, T. R., GODSHALL, F., SHROUT, J. R., & WITTY, T. E. (1990). Problem-solving Appraisal, Self-reported Study Habits, and Performance of Academically at-risk College Students. **Journal of Counseling Psychology**, 37, 203-207.
- FİDAN, N.(1996). **Okulda Öğrenme ve Öğretme**.Ankara: Alkim yay., s. 207-208
- GENÇDOĞAN, B. (2002). ‘Kasabada Yaşayan Lise Öğrencilerinin Üniversite Sınav Kaygısı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi’. **İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Malatya, Cilt 3, sayı 4.

- HANCOCK, D. R. (2001). Effect of Test Anxiety and Evaluative Threat on Students' Achievement and Motivation. **The Journal of Educational Research**, 94, 284-290.
- HEDL, J. J., Jr. (1972). Test Anxiety: A Stage or Trait concept? Summary. In Proceedings of the 80th Annual Convention of the American Psychological Association, 7 (pp. 503-504). Washington, DC: **American Psychological Association.** + + İnternette 17 Mart 2003'de EBSCO veritabanından (Academic Search Premier) alınmıştır: <http://www.ebsco.com>.
- Hill, K. T., & Wigfield, A. (1984). Test anxiety: A major educational problem and what can be done about it. *Elementary School Journal*, 85, 105-126.
- JONES, C. H., GREEN, A. E., MAHAN, K. D., & SLATE, J. R. (1993). College Students' Learning Styles, Academic Achievement, and Study Behaviors. **Louisiana Education Research Journal**, 19, 40-48.
- JONES, C. H., Slate, J. R., & Kyle, A. (1992). Study Skills of Teacher Education Students. **The Teacher Educator**, 28, 7-15.
- JONES, C. H., SLATE, J. R., & MARİNİ, I. (1995). Locus of Control Social Interdependence, Academic Preparation, Age Study Time, and The Study Skills of College Students. **Research in the Schools**, 2, 55-62.
- JONES, C. H., SLATE, J. R., MAHAN, K. D., GREEN, A. E., MARİNİ, I., & DeWater, B. K. (1994). Study Skills of College Studenta as a Function of Gender, Age, Class, and Grade Point Average. **Louisiana Education Research Journal**, 19, 60-74.
- KARAPINAR, S. (2000). 'Yabancı Dil Öğrenme Sürecinde Benlik Kavramı, Ders Çalışma Becerileri ve Başarı Arasındaki İlişkiler Üzerine Üniversite Düzeyinde Bir Araştırma'. **Ortaođu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.**
- KAYA, D. (1995). 'Bir Türk Üniversitesinde Öğrencilerin Öğrenme Stratejileri Seçimi ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki ve Öğrenme Stratejisi Seçimi ile İlgili Faktörler'. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). **Bilkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.**
- KLEİJN, W. C., van der PLOEG, H. M., & TOPMAN, R. M. (1994). Cognition, Study Habits, Test Anxiety, and Academic Performance. **Psychological Reports**, 75, 1219-1226.
- KÜÇÜKAHMET, L. (2000). **Öğretimde Planlama ve Değerlendirme.** (11. Baskı). Ankara: Nobel yay.
- ONWUEGBUZİE, A. J., SLATE, J. R., SCWARTZ, R. A. (2001). Role of Study Skills in Graduate- Level Educational Research Courses. *Journal of Educational Research*. Vol.94, issue 4.
- ÖNCÜ, H. (2000). **Motivasyon.** (Ed: L. Küçükahmet) **Sınıf yönetimi.** Ankara: Nobel yay., s.113- 114.
- RUBENZER, R. L. (1988). Stress Management for the Learning disabled. Reston, VA: ERİC Clearinghouse on Handicapped and Gifted Children.+ + İnternette 28 Ocak 2003'de EBSCO veritabanından (Academic Search Premier) alınmıştır: <http://www.ebsco.com>.
- SARASON, I. G. (1980). Test Anxiety: Theory, Research, and Applications. Hillsdale, N.J: Lawrence Erlbaum.
- SPEİLBERGER, C. D., & VAGG, P. R. (Eds.). (1995). Test Anxiety: Theory, Assesment, and Treatment. Washington, DC: Taylor & Francis.+ + İnternette 28 Ocak 2003'de EBSCO veritabanından (Academic Search Premier) alınmıştır: <http://www.ebsco.com>.
- TAN, H. (1992). **Psikolojik Danışma ve Rehberlik.** İstanbul: MEB. Yay., s. 116.
- YILMAZ, H. (1997). **Rehberlik ve Psikolojik Danışma.** Konya, Atlas Kitabevi., s. 273.

Sevgili öğrenciler;

Aşağıda bilimsel bir çalışmada kullanılmak üzere hazırlanmış, öğrencilerin ders çalışma becerileri ile ilgili çeşitli sorular bulunmaktadır. Vereceğiniz cevaplar çalışma haricinde hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Sorulara içtenlikle verdiğiniz cevaplardan dolayı teşekkür ederim.

Bölümünüz/Anabilim Dalı:.....

Sınıfınız: () Birinci Öğretim () İkinci Öğretim

Cinsiyetiniz: () Kız () Erkek

Lütfen aşağıda verilen ifadeleri okuduktan sonra, sorunun yanındaki ifadeye katılma derecenize göre Tamamen Katılıyorum (1) yönünden Hiç Katılmıyorum (5) yönüne doğru derecelendirerek işaretleyiniz.

(1) Tamamen Katılıyorum (5) Hiç Katılmıyorum

	1	2	3	4	5
Derse giderim ama dersi dinlemek yerine başka şeyler yaparım					
Dikkatim dağılmadan uzun süre oturup ders çalışmıyorum					
Çalışmaya başlayacağım zaman, kendimi çalışamayacak kadar yorgun hissediyorum					
TV, yada Müzik olmadan ders çalışmıyorum					
Ders çalışırken yanımda yiyecek bir şeyler bulunduruyorum					
Sevmediğim derslere karşı çalışma isteği duymuyorum					
Çoğunlukla uykumu tam olarak alamıyorum ve derse gittiğimde uyukluyorum					
Bazı zamanlar televizyon seyrederken veya odada birileri konuşurken ders çalışıyorum					
Yatak üzerinde uzanarak ders çalışmaktan hoşlanıyorum					
Kendi alanım dışındaki derslere (genel kültür vs.) çalışmaya önem vermiyorum					
Herhangi bir ders hakkında (Kolay bir ders, herkes geçiyor gibi) duygular edindiğim zaman o derse daha az çalışıyorum					
Sınavlara bir gün önce çalışmaya başlıyorum					
Ders ile ilgili çalışmalarımı belirli bir plan dahilinde yapmıyorum					
Dersle ilgili çalışmalarımı günün belirli saatlerinde değil farklı zamanlarda yapıyorum					
Bir başka derse geçmeden, diğer bir dersi bütünüyle tamamlamıyorum					
Bazı derslere o kadar çok zaman ayırıyorum ki diğer derslere zamanım kalmıyor					
Herhangi bir derse çalışırken konuyu öğrenmek için çok fazla zaman harcıyorum					
Zamanımı ders dışı etkinliklere (eğlence vs.) ayırırsam, ders çalışmak için zamanım kalmıyor, yada ders çalışmaya ayırırsam ders dışı etkinlikler için zamanım kalmıyor					
Sınavlarıma çalışıyorum ama sınava gittiğimde aklımda konuyla ilgili hiçbir şey kalmıyor					
Konuyu çok iyi bildiğimi düşündüğüm zamanlarda bile sınavlarda pek çok konu(nokta) aklıma gelmiyor					
Sınavlar art arda geldiği zaman önem vermediğim derslere daha az çalışıyorum					
Sınavının çok zor olacağını düşündüğüm dersim olduğu zaman diğer derslerin sınavlarına daha az çalışıyorum					
Sınavlarda başarılı olamama korkusu çalışmalarımı olumsuz yönde etkiliyor					
Birçok sınava, öğrendiklerimi sınav bitinceye kadar aklımda tutmak için çalışıyorum					
Sınav kağıdını elime aldığım zaman, sınav hakkında korkularım olduğu için başarılı olamıyorum					
Sınav tarihleri ilan edildiği zamanlar tedirgin oluyorum					

Yazışma Adresi:

Araş. Gör. Erdal Bay

Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Eğitim Bilimleri Bölümü Yoncalık Kampüsü

ERZURUM

Telefon: 0 442 218 13 50 (dahili 131)

e-mail: www.erdalbay@atauni.edu.tr